

VIÐMERKINGAR

Ludvigsen og 14. september 1946

Zakarias Wang

Tað frøddi meg almikið, at Eirikur Ludvigsen í Álaborg hevði viðmerkingar í Sosialinum til mína grein um fólkaatkvøðuna 14. september 1946. Tað er ikki á hvørjum degi, ein danskur løgfrøðingur tekur hetta svarta blaðið í søgu Danmarkar upp á tunguna.

Tíverri er greinin ikki serliga væl frágingin. Hann leggur fyri við at siga, at á fólkaatkvøðuni bar til

at atkvøða ja ella nei fyri stjórnaruppskotinum.

So var ikki. Á atkvøðuseðlinum vóru tveir møguleikar. Annaðhvørt skuldi atkvøðast fyri stjórnaruppskotinum, og hin møguleikin var at atkvøða fyri loysing.

So sigur hann, at uppskotið um loysing var vegleiðandi. Men hann tekur ikki ta avleiðing av hesum, at atkvøðan um stjórnaruppskotið harvið somuleiðis var vegleiðandi. Heldur ikki nevnið hann, at professarin dr. juris Alf Ross í apríl 1946 hevði skrivað til

stjórnarskráarnevndina, at politiskt var í einum demokratiskum samfelag eingin munur á vegleiðandi og avgerandi fólkaatkvøðu.

Løgfrøðingur sigur, at fólkaatkvøðan av røttum varð annullerað. Tað hevði sjálvandi verið áhugavert at hoyrt frá einum løgfrøðingi, hvørjar rættarreglur heimila annullering av eini fólkaatkvøðu. Men her er tøg.

Hann sigur, at loysingarflokkurin eftir valið í 1946 fekk 25% av tingmonnunum. Tingmenninir vóru 20, og 25% ella fjórðingurin av 20 er sum kunnugt 5. Men

loysingarflokkurin Fólkaflokkurin fekk sambært almenna valúrslitunum 8 menn valdar.

Tá Eirikur fer at umrøða friðarsáttmálan í Kiel, avdúkar hann, at hann tosar um nakað sum hann ikki hevur forstand uppá. Hóast hann sigur seg hava lisið sáttmálan, sigur hann, at Føroyar ikki eru nevndar í honum. Hann hevur tí eftir øllum at døma lopið um fjórðu grein í sáttmálanum, sum sigur, at Svøríki skal hava alt Noreg, men at Grønland, Føroyar og Ísland eru frátíknar. Hann kann tí ikki hava lisið ta viðgerð, hesin

spurningur fekk í rættarmálinum í Haag 1933.

Tað var Orwell, sum segði í síni bók 1984, at valdshavar liva høgt uppá, at óvitska er meg. Tað er hetta sum hesin løgfrøðingurin hevur tikið til sín. Í einum heimi, har har ein og hvør unglingi kann finna fram til veruleikan, ber ikki altið til at hjálpa valdsharrunum við at duva upp á reseptina, Orwell gav.

Latið heilsurøktaran fáa frið at arbeiða

Majbritt Mohr

forkvinna í Heilsurøktarafelagnum

Heilsurøktarafelagið harmast viðgerðina, ið málið um starvssetanina í økistænastuni í Sandoy hevur fingið.

Funnist verður at, at leiðarin ikki er sjúkrarøktarfrøðingur men heilsurøktari.

Eftir okkara tykki er málið illa lýst - millum annað tí kringvarpið ikki hevur upplýst, at helvtin av

settu økisleiðarunum í Føroyum als ikki er sjúkrarøktarfrøðingar, men hevur aðrar útbúgvingar.

Fyrsta januar í ár yvirtóku kommunurnar eldraøkið frá landinum. Í hesum sambandi vórðu átta økissamstørv stovnað: Suðuroy, Sandoy, Vágar, Norðuroyggjar, VEKS, Fuglafjarðar- og Eysturkommuna, Skálafjarðarsamstarvið og Tórshavnar kommuna. Í fyra út av hesum átta kommunalu samstørvunum eru sjúkrarøktarfrøðingar settir sum leiðarar. Í hinum eru leiðarar við

øðrum fakligum førleikum settir.

Forkvinnan hjá føroyskum sjúkrarøktarfrøðingum fórði í tíðindunum í gjár fram, at sjúkrarøktarfrøðingar kunnu koma at standa í eini tvístøðu, tá persónur við lægri útbúgving enn tær, er leiðari - hetta orsakað av loyaltitesskyldu! At hugsa, at ein heilsurøktari, sum er leiðari, skal kunna finna uppá at geva einum sjúkrarøktarfrøðingi ordrar til at útføra okkurt, sum kann gera, at autorisatióin hjá sjúkrarøktarfrøðinginum kemur

í vanda, er óseriøst og ljótt. Slíkt sáar ógrundaðan iva um leiðsluførleikarnar hjá øllum á eldraøkinum, ið ikki eru sjúkrarøktarfrøðingar. Somuleiðis er hetta tekin upp á manglandi vitan um fakligu førleikarnar hjá heilsurøktarum, sum annars eisini hava autorisatióin.

Í úttalili fyri Skopunar kommunu leggur Bjørn á Heygum, advokatur, dent á, at persónligir og fakligir førleikar eru samanhildnir soleiðis, at tað eru samlaðu kvalifikatióinirnar, sum hava verið av-

gerandi fyri, hvør bleiv settur í starv. Tí kann ein starvssetan av einum persóni við sonevndari »lægri fakligari kompetencu« saktans forsvarast við støði í áðurnevndu samlaðu førleikum at vera leiðari á einum stovni.

Heilsurøktarafelagið ivast ikki í, at Randarsól Kristiansdóttir er væl skikkað til starvið sum økisleiðari í Sandoyar sýslu. Vónandi fær hon nú frið at skína.

Grønar hitaskipanir skulu gerast bíligari

Jógvan Skorheim

Formaður nýtt Sjálvstýri

Nýtt Sjálvstýri hevur í dag lagt eitt uppskot fyri løgtingið, sum kann frítaka grønar hitaskipanir fyri MVG. Talan er um eitt lógarbroytingaruppskot í lógini um meirvirðisgjald, og hetta er eitt týðningarmikið fet á

kósini ímóti eini grønari framtíð í Føroyum.

Seinastu tíðina hava vit hoyrt nógv góð tíðindi frá SEV um grøna orku í Føroyum, og hetta uppskotið er í beinleiðis tráð við visjónina um einar grønari Føroyar í framtíðini.

– Tað hevur stóran týðning fyri samfelagið, bæði í Føroyum og øllum heiminum, at vit stemba eftir eini grønari framtíð, tá ið tað kemur til orkunýtslu, sigur Jóg-

van Skorheim, formaður í Nýtt Sjálvstýri og leggur afturat, at hendan lógarbroytingin ger tað nógv lættari og bíligari hjá føroyingum at velja grønar hitaskipanir framum olju í framtíðini.

Í viðmerkingunum til uppskotið skriva løgtingslimirnir eitt nú, at tað er ein sannroynd, at heimurin stendur yvirfyri risastórar avbjóðing, tá tað kemur til orkunýtslu. Fyri at tryggja kom-

andi ættarliðum eina góða og reina framtíð, er neyðugt hjá verandi ættarliðum at seta ítøkilig átøk í verk fyri at minka um útlátið av veðurlagsgassum.

Hetta er galdandi fyri Føroyar og fyri restina av heiminum. Í 2009 samtykti Løgtingið at skerja føroyska útlátið av veðurlagsgassum. Tá varð dentur millum annað lagdur á, at Føroyar vilja fíggjarliga stuðla og skunda undir

menning, royndir og uppsetan av alternativum orkuskipanum. Orkuskipanir, ið byggja á varandi orkukeldur, og sum kunnu gagnnýtast heima ella úti í heimi.

Hóast hetta var niðurstøðan, er lítið og einki hent á hesum øki síðani. Men nú taka vit eitt týðandi stig á vegnum, við at framseta hetta uppskotið.

Broytingar í viðtøkunum hjá MBF

Tíðindaskriv frá MBF

Á eykaaðalfundi 21. oktober hevur Meginfelag teirra, ið bera brek gjørt broytingar í viðtøkum felagsins.

Á aðalfundi í mai 2015 varð navnið á felagnum broytt frá Meginfelag teirra brekaðu í Føroyum til Meginfelag teirra, ið bera brek í Føroyum – stytt MBF. Hetta varð gjørt fyri at tillaga navnið eftir

teimum málsligu broytingunum, sum orðið ”brek” hevur verið fyri seinastu árin. T.d. eru tey, ið bera brek ikki longur brekað. Nýggja orðingin vísir á, at fólk bera brek, og eru ikki brek, sum fyrra orðingin leggur upp til.

Í nøkur ár hevur starvsnevndin í MBF tosað um at broyta viðtøkur felagsins soleiðis, at tær gerast meira tíðarhóskandi. Serliga er tað orsaka av, at bygnaðurin í

MBF seinastu árin er broyttur. Nú var tíðin so komin at gera hesar broytingar.

Ein av nýggju broytingunum er, at teir fyra bólkarnir, sum fyrr hava verið grundarlagið fyri, hvussu starvsnevndarlimir verða valdir, eru tiknir av. Starvsnevndarlimirnir skulu nú vera úr fyra ymiskum feløgum, og við broytingini verður tað lættari hjá einstøku limafeløgnum at peika

á og avgera, hvønn tey ynskja at umboða seg í starvsnevndini.

Onnur broyting er, at forkvinnan/-maðurin á komandi aðalfundi í apríl verður valdur fyri trý ár í mun til tvey ár. Tíðarskeiðið verður longt við tí grundgeving, at tvey ár er rættliga stutt tíð hjá forkvinnu/-manni at seta seg inn í fleirtáttaðu avbjóðingarnar á brekøkinum. Við hesum verður longri tíð og harvið

eisini friður at arbeiða.

Aðrar broytingar eru, at dagligi leiðarin nú er aðalskrivari, og eisini er greiðari staðfest, hvat starvsnevndin ger, og hvør uppgávan hjá skrivstovuni er.

Broyttu viðtøkurnar liggja nú inni á mbf.fo